

V / V
JEŽIS
KRISTUS

Bůh, nebo
stvořená bytost?

© Advent-Orion Praha, 1997
ISBN 80-7172-123-9

„Známt'pak, Bože můj, že ty zpytuješ srdce, a upřímnost oblibuješ; protož já z upřímnosti srdce svého ochotně obětoval jsem toto všecko.“ (1 Pa 29,17)

Úvodem

Bůh miluje upřímné jednání. Jestliže cítíš, že ve tvém srdci není upřímnost, neočekávej požehnání ze čtení následujících stránek. Každý, kdo se nechá vést Božím Duchem, prožívá velké osvobození od ducha povýšenosti, soběstřednosti a pýchy. Víím o nemalém množství bratří a sester, u nichž radost z takové svobody je součástí motivace k obnově jejich vztahu k Bohu a bližním.

Podnětem k sepsání tohoto pojednání byly především mé rozhovory se svědky Jehovovými, kteří odmítají Ježíšovo božství. Rozhodl jsem se proto napsat následující řádky, v kterých se chci zabývat tímto tématem, pro mne, jako bývalého člena této náboženské denominace, nadmíru důležitým. Chci se zabývat jasnými biblickými pravdami ohledně osobnosti Ježíše Krista. Přestože se tato brožura nezabývá všemi biblickými texty, které mluví o Kristově božství, nastiňuje jeho obraz dostatečným způsobem. (Neuvedené texty jsou ostatně ve své podstatě jen obdobou těch, které v brožurě uvádím.)

Nejde o nějakou ucelenou odborně-teologickou studii. Je to soubor mých vlastních, místy snad i nesourodých postřehů či poznámek, jež se dotýkají nejdůležitějších nebo nejčastějších otázek souvisejících s tématem Kristova božství, – tak jak si je může klást každý z nás, nebo jak mohou vznikat při různých diskusích se svědky Jehovovými.

Pro přehlednější, nerušené studium jsou biblické texty opsány z velké většiny v celém znění. Použity jsou tři překlady Bible: především kralický (není-li uvedeno jinak), ekumenický (EP) a překlad svědků Jehovových (NS).

Modlím se, aby se toto pojednání stalo pro tebe pomocí ke správnému pohledu na osobu Pána Ježíše Krista. Neboť to, za koho jej považuješ, je rozhodující pro tvou záchranu.

Autor

JHVH – společné jméno Otce i Syna

Biblický překlad svědků Jehovových nazvaný „Překlad nového světa Svatých písem“ (NS) užívá ve Starém zákoně výrazu „Jehova“ všude tam, kde původní hebrejský text obsahuje tetragram JHVH. V Novém zákoně na místech, kde jsou některé z těchto starozákonních textů citovány znovu, uvádí tento překlad jméno Jehova, i když toto jméno se v řeckém textu vůbec nenachází. Toto pravidlo má však jednu výjimku: je jí text Žd 1,10-12. Tyto tři verše cituje apoštol Pavel z žalmu 102,26-28 (v NS Ž 102,25-27), v němž jsou určeny „Hospodinu – Jehovovi“. Proč tedy v epištole Žd 1,10 není výraz „Jehova“, ale pouze „Pane“? Řadoví svědkové odpovídají, že se nejedná o žádnou závalu v jejich překladu, neboť každý může snadno pochopit, že novozákonní text Žd 1,10-12 hovoří o Jehovovi. Stačí si ten samý text přečíst v onom žalmu ve Starém zákoně v souvislosti s předchozími verši. Čtenář nemůže dojít k jinému závěru, než že Pán v Žd 1,10-12 je Jehova.

S radostí jsem souhlasil se správností jejich jednomyslných odpovědí a současně jsem je vyzval, aby si přečetli také předchozí verše v epištole Židům 1,10-12, podobně jako to již učinili s oním žalmem.

Zkus to také ty, milý čtenáři. Dovíš se, že Jehovou, na kterého se ve Starém i v Novém zákoně tyto texty vztahují, je též Syn Otce, tj. Pán Ježíš Kristus. I když je to pro tebe možná překvapivé, rozvažuj a prověřuj dále. Moje zkušenost ukazuje, že jen velmi málo svědků Jehovových zaregistrovalo změnu či přiznání, které po letech učinilo jejich brooklynské ústředí. V knize „Rozmluvy z Písem“ je na straně 347 uvedeno, že text Žd 1,10-12 je skutečně promluva Otce k Synu: „A ty, Pane (*JHVH*), na počátku založil jsi zemi, a díla rukou tvých jsou nebesa. Ona pominou, ty pak zůstáváš; a všecky jako roucho zvetšejí. A jako oděv svineš je, i budouť změněna. Ale ty jsi tentýž a léta tvá nepřestanou.“

Ve Starém zákoně je toto trojverší modlitbou žalmistovou k Jehovovi. Jestliže apoštol Pavel používá těchto tří veršů žalmu, aby jasně ukázal, kdo je Ježíš, je správné se domnívat, že další starozákonní texty o JHVH se na Ježíše už nevztahují? Takové jednání by bylo přinejmenším stejně absurdní, jako kdyby vám váš zaměstnavatel vyplatil místo tří tisíc korun jen tři koru-

ny a argumentoval by tím, že ty tři zbývající nuly nejsou žádnými hodnotami. Nepopírejme tedy hodnotu oněch dalších textů. Zvažujme je tím důkladněji, čím větší je také jejich obsahová podobnost. Uvedu několik takových textů k posouzení:

Iz 45,11.12: „Takto praví Hospodin (JHVH): ... Já jsem učinil zemi a člověka na ní stvořil; já jsem, jehož ruce roztáhly nebesa a všemu vojsku jejich rozkazují.“

Iz 44,24b: „Já Hospodin (JHVH) činím všecko, roztahuji nebesa sám, rozprostírám zemi mocí svou.“

Iz 48,12.13: „Slyš mne, Jákobe a Izraeli, povoláný můj: Já jsem i první a já jsem i poslední. Má zajisté ruka založila zemi a pravice má rozměřila nebesa; povolal jsem jich, a hned se postavili.“

V souladu s trojverším, kterým hovoří Otec k Synu v Žd 1,10-12, vztahují se tyto další tři texty také na Pána Ježíše Krista, který je spolu s Otcem „jedno“ (J 10,30).

Jestliže říká Otec k Synu: „Ty jsi Stvořitelem, neboť všechno je dílem tvých rukou...“, pak Syn neboří svou jednotu s Otcem, když říká: „Ano, já jsem JHVH, ten první i poslední, ten, jehož ruce to všechno stvořily.“

Existují i další texty, kde JHVH ze Starého zákona je inspirovanými pisateli Nového zákona vztahován na Ježíše Krista. Text „Připravte na poušti cestu Hospodinu (JHVH)!“ vztahuje Matouš na Ježíše (Iz 40,3; Mt 3,3). Text „Já jsem Hospodin (JHVH). Kromě mne žádný spasitel není,“ vztahují apoštolové na Ježíše (Iz 43,11; Sk 4,12). Citát ze Starého zákona, který hovoří o Hospodinu, vztahuje Pavel na Ježíše Krista (Ž 68,19; Ef 4,8; srov. také Iz 45,23 a Fp 2,10).

Toto je možné jedině tehdy, když Ježíš Kristus je stejným Bohem jako Hospodin (JHVH). Tyto texty ukazují, že inspirovaní pisatelé Nového zákona tomu tak věřili.

Uplynula celá desetiletí, než společnost Strážná věž uznala, že citace tří veršů, přenesená ze Ž 102,26-28 (v NS 102,25-27) do Nového zákona k Žd 1,10-12, je promluvou Otce k Synu. Důvodem tohoto dlouhodobého opozičního postoje byla vždy znovu opakovaná nekompromisní prohlášení společnosti, že pokud jsou texty ve Starém zákoně adresovány „Jehovovi“ a byly přeneseny do Nového zákona, týkají se stále Boha „Jehovy“. Pokud v minulosti při studiu Písma narazil někdo ze svědků Jehovových na zmíněné trojverší a nebal se označit tyto texty za promluvu Otce k Synu, býval předvolán před sborový výbor. Jestliže ani pak tento svůj pozatek neodvolal, býval tvrdě odmítnut a z organizace vyloučen. Přitom stačilo otevřít Písmo a přečíst si 1. kapitolu Židům v jejím širším kontextu. Pro každého, komu jsou slova Písma svatého tou nejvyšší autoritou, je jisté snadné pochopit, že jde o promluvu Otce k Synu.

V devadesátých letech byla vydána společností Strážná věž kniha „Rozmlouvat z Písma“. Její název byl později pozmeněn na „Rozmluvy z Písem“ a text ze strany 233 přesunut na stranu 347. Spolu s příznáním omylu však vedení svědků Jehovových přiložilo i neuvěřitelný výklad, který je v rozporu s tím, co toto společenství učí. Na str. 347 čteme: „Proč cituje Židům 1,10-12 žalm 102,25-27 a uplatňuje ho na Syna, když žalm říká, že je adresován Bohu? Protože Syn je ten, skrze něhož Bůh konal stvořitelská díla, která jsou tam žalmistou popsána. (Viz Ko 1,15.16; Př 8,22-30.) Povšimněme si, že v Židům 1,5b je citát z 2 S 7,14, který se zde vztahuje na Božího Syna. Ačkoli text se prvotně týkal Šalomouna, to, že byl později přisouzen osobě Ježíše Krista, ještě neznamená, že Šalomoun a Ježíš jsou totéž. Ježíš je 'větší než Šalomoun' a koná dílo, jež v předobrazce koná Šalomoun.“

Vedení svědků Jehovových má pravdu v tom, že Šalomoun a Ježíš nejsou totéž, přestože se Šalomoun měl stát Božím synem (stejně jako Kristus) a Bůh se mu měl stát Otcem (2 S 7,14). Jako křesťané se také stáváme syny Božími, a to na základě našeho nového vztahu k Bohu, který se nám stal Otcem (Ga 3,26). Podobně nikdo z nás nebude tvrdit, že my a Ježíš jsme totéž. Není však možné přenést starozákonní modlitbu adresovanou „Jehovovi“ na žádnou stvořenou bytost. Slova modlitby mohou být určena jedině bytosti, která je Bohem. A protože Kristus Bohem je, apoštol cílevědomě přenesl slova starozákonní modlitby právě na NĚJ.

Jsem proto přesvědčen, že výklad svědků Jehovových nemůže uspokojit ani organizaci nejvíce oddanou čteny, přečtou-li si biblické texty v celém jejich kontextu.

Stvořitel člověka

Písmo svaté učí, že člověk je stvořen k obrazu a podobnosti Božímu (Gn 9,6). Je velmi důležité si to uvědomit zvláště ve vztahu k textu Gn 1,26. „Řekl opět Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobnosti našeho...“

Všimněme si, že Bible neříká „učiňme člověka podle obrazu a podobnosti jen jedné osoby z nás“, ale „k obrazu našemu a podle podobnosti našeho“ (množné číslo). V 26. verši se vyskytuje nejprve množné číslo: „Učiňme člověka k obrazu našemu...“ Ve verši 27 už ale číslo jednotné: „I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej...“ (Gn 1,26.27) To nasvědčuje tomu, že božství nevlastní jen jedna osoba, ale nejméně dvě, a že člověk byl stvořen nejen k obrazu Otce, ale také k obrazu Syna. Stejnou pravdu je možné odvodit i z textu Gn 3,22.23.

I když byl Pán Ježíš Stvořitelem a měl všechnu moc, ponížil se a stal se člověkem (Fp 2,7.8). Jednou ve svém rozhovoru s židy vyslovil větu, která je silně pobouřila: „Otec můj až dosavad dělá, i jáť dělám.“ (J 5,17) Touto větou se totiž Ježíš jednoznačně prohlásil za stále činného Stvořitele a Udržovatele všeho. Pro účastníky rozhovoru, kteří znali Písma, byl navíc tento Kristův výrok ve shodě s textem z Ex 3,14, kde Stvořitel člověka odhalil podstatu svého jména JHVH: „Jsem, kterýž jsem“, což znamená „působím, aby se stalo“ nebo „stále dělám, aby se stalo“.

Také apoštol Pavel později potvrdil Kristovu neustálou činnost ve vztahu k celému vesmíru slovy: „(On)... udržuje všechny věci slovem své moci.“ (Žd 1,3b – NS)

Proč velká většina židovských vyznavačů Písem nemohla přijmout Kristovu osobnost spolu s nároky, které si jako Boží Syn činil? Jednou z příčin byl text Písma: „Slyš, Izraeli, Hospodin („*Jehova*“) Bůh náš, Hospodin jeden jest.“ (Dt 6,4) Bezduché lpění na literě zabránilo židům pochopit a přijmout pravdu o Kristově božství. Pochopili, že Otec stále (také v sobotu) „dělá“, avšak že totéž činí i Ježíš, bylo pro ně nepřipustné. Apoštol Pavel napsal: „... litera zabíjí, ale Duch obživuje.“ (2 K 3,6b) Tato pravda se týká nejen vztahu k smlouvě, jak o tom hovoří Pavel, ale platí také všeobecně. Pro mnohé židy zůstala pravda o Kristově božství ukryta a nepoznána. Jiným však bylo toto tajemství odhaleno. V listu Korintským čteme: „Ale mluvíme tu moudrost Boží v tajemství skrytou, kterouž Bůh předuložil před věky k slávě naší, jíž žádný z knížat tohoto světa nepoznal. Nebo kdyby byli poznali, nebyli by Pána slávy ukřižovali.“ (1 K 2,7.8 – čtete též verše 12-15)

Ježíš Kristus jako člověk, stejně jako každý jiný Žid, byl povinen dodržovat celý zákon, včetně čtvrtého přikázání Desatera: „Pomni na den sobotní, abys jej světil.“ (Ex 20,8) Jako jediný v historii Ježíš tento zákon dokonale dodržoval. Kdyby byl pouze člověkem, nebylo by možné, aby svůj postoj k zákonu náhle změnil a byť i dočasně se prohlásil stejně „dělajícím“ v sobotu jako Bůh Otec (J 5,17.18). Jako člověk by byl vinen přestoupením zákona a odsouzen k trestu smrti ukamenováním. Je proto zřejmé, že Ježíš tímto svým jednáním ukazuje, že je víc než jen člověkem, stvořenou bytostí.

Na to poukazuje i další jeho výrok: „Prvé nežli Abraham byl, já jsem.“ (J 8,58) Ježíš jako člověk Abrahama nemohl vidět. To bylo jasné i jeho odpůrcům: „Tedy řekli jemu Židé: 'Padesáti let ještě nemáš, a Abrahama jsi viděl?... I zcháпали kamení, aby házeli na něj...'“ (J 8,57.59) Důvod, proč židé chtějí Ježíše kamenovat, je, že porozuměli tomu, co Ježíš touto výpovědí řekl. Kdyby Ježíš byl stvořenou bytostí, která má svůj počátek v čase, mohl říct: „Prvé nežli Abraham byl, já jsem *byl*.“ To by mohl ale říct také kterýkoliv z andělů.

Ježíš však říká něco jiného: „Prvé, nežli Abraham byl (řecky doslova „se stal“), já jsem.“ Ježíš se nikdy „nestal“, vždy existoval. Právě proto, že židé tomu dobře rozuměli, chtějí Ježíše kamenovat.

To, že židé viděli v Kristu pouze člověka, nemohlo změnit nic na skutečnosti, že Ježíš z hlediska své věčné existence Abrahama viděl. Poznal nejen jeho vnější skutky, ale i každou podrobnost jeho duchovního života i skrytého myšlení. Kdyby tomu tak nebylo, potom by nemohl spravedlivě soudit na konci věků ani Abrahama, ani žádného člověka, který kdy žil. Základem této pravdy jsou slova samotného Pána Ježíše Krista: „... jsem já zpytatel ledví i srdce a odplatím vám jednomu každému podlé skutků vašich“ (Zj 2,23b, podobně i Mt 16,27).

Ježíš, jenž byl ve své duchovní podstatě vždy Bohem a Stvořitelem, zpytoval po právu „ledví i srdce“ všech lidí již od samotného počátku jejich existence. Jeremiáš píše: „Já Hospodin (*JHVH*), kterýž zpytuji srdce a zkušuji ledví, tak abych odplatil jednomu každému podle cesty jeho, podle ovoce skutků jeho.“ (Jr 17,10) Ježíš říká: „A aj, přijduť brzo, a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému podlé skutků jeho.“ (Zj 22,12)

Stvoření „skrze něho“

Z Písma můžeme vyčíst, že vedle textu Žd 1,2b, kde se píše, že Otec učinil vše skrze Syna, se nachází další text, který rozšiřuje náš obzor poznání o myšlenku, že všechno je učiněno skrze „Jehovu“ (viz Ř 11,36). Pán Ježíš je nejen původcem věčného spasení (jak je uvedeno v Žd 5,9), ale také původcem (Stvořitelem) všeho na nebi i na zemi. V Ko 1,17 čteme: „On jest přede vším a všechno jím stojí.“ Jinými slovy Písma: „... všechno povstalo skrze něj a pro něj“, neboli skrze jeho stvořitelské schopnosti, skrze jeho osobu a skrze jeho moc: „Nebo skrze něho stvořeny jsou všechny věci..., všechno skrze něho a pro něho stvořeno jest.“ (Ko 1,16)

Apóstol Pavel potvrzuje, že ten, skrze něhož a pro něhož je všechno stvořeno, je sám Bohem, který nesl ve Starém zákoně jméno *JHVH*. V Ř 11,34-36 (NS) čteme: „Vždyť kdo poznal Jehovovu mysl a nebo kdo se stal jeho rádcem? Nebo kdo mu nejdříve dal, aby mu to muselo být odplaceno? Protože od něho a skrze něho a pro něho je všechno. Jemu buď sláva navždy. Amen.“

Porovnejme znovu tento text s textem Ko 1,16, kde čteme, že všechno je stvořeno skrze Krista a pro Krista, a verš 17 říká, že vše od Krista také pochází. V Ř 11,36 čteme, že všechno pochází od Jehovy (NS) a je stvořeno

skrze Jehovu a pro Jehovu. Tyto texty jsou dalším dokladem společného jména a společné podstaty Otce i Syna.

„Na světě byl a svět skrze něho učiněn jest, ale svět ho nepoznal. Do svého vlastního přišel a vlastní jeho nepřijali ho.“ (J 1,10.11)

Náš Stvořitel přišel na tuto zemi v těle člověka, ale lidé jej nepoznali. Nepřijal jej ani jeho vlastní národ. Nepoznali svého vlastního Boha a Stvořitele, jenž přioděn lidstvím v hluboké poníženosti přišel sloužit ke spáse jednomu každému z nich.

Bůh se ve svém slovu postaral o to, aby nám v novozákonní době zjevil Krista v novém postavení. Pán Ježíš Kristus se stal novým způsobem Otcovým služebníkem, jak jím dříve nebyl. V souladu s tímto Kristovým ponížením nám Písmo svaté staví Otce nad Syna. (O této skutečnosti pojednáme v části: „Otec je nad Synem“ na str. 22.)

Vzývat jméno Kristovo

Vedení svědků Jehovových učí, že vzývat máme jediné jméno „Jehovo-vo“. Podívejme se, jak se na tuto věc dívá Boží slovo.

Zvažuj sám: můžeš přijít ke Kristu a mít s ním obecenství, aniž bys jej oslovil? V 1 J 1,3 se hovoří o obecenství křesťanského sboru: „... abyste i vy s námi obecenství měli, a obecenství naše aby bylo s Otcem, i Synem jeho Jezukristem.“ Toto obecenství spočívá *mimo jiné* v tom, že se jeho účastníci navzájem sdílí. Dále se z textu dozvídáme, že stejné obecenství (sdílení) máme mít nejen s Otcem, ale také s jeho Synem Ježíšem Kristem. Bible toto naše obecenství s Kristem *rozdává do větší šíře* a naši komunikaci s ním nazývá také „vzýváním jména Kristova“. V úvodu Pavlova dopisu ke Korintským čteme: „Církví Boží, kteráž jest v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povoláním svatým, spolu se všechněmi, kteříž vzývají jméno Pána našeho Jezukrista na všelikém místě, i jejich i našem.“ (1 K 1,2)

Dalším místem, kde se hovoří o „vzývání jména Kristova“, je popis komunikace učedníka Ananiáše s oslaveným Pánem Ježíšem Kristem zapsaný ve Sk 9,14: „A i zdeť má moc od předních kněží, aby jímal všecky, kteříž vzývají jméno tvé (*Kristovo*).“

A do třetice si přečtíme text z Ř 10,13: „Každý, kdožkoli by vzýval jméno Páně, spasen bude.“ Tento verš se obsahově shoduje se starozákon-

ním textem JI 2,32, který se vztahuje na Jehovu. Svědkové s tímto postřehem souhlasí. V jejich překladu „NS“ je v tomto verši uveden tvar „Jehova“ – a tento text se stal předmětem jejich časté argumentace ve smyslu potřeby „vzývání Jehovova jména“, aby člověk mohl být spasen.

Když si přečtete 10. kapitolu Římanům, zjistíme, že apoštol Pavel zde dokazuje Kristovo božství zajímavým způsobem. V Ř 10,13 přenáší starozákonní text patřící „Jehovovi“ na Krista. Hned v následujícím 14. verši čteme: „Ale kterak budou vzývati toho, v kteréhož neuvěřili?“ A v 11. verši je zase napsáno: „Nebo dí Písmo: Všeliký, kdož věří v něj, nebude zahanben.“ Tento 11. verš koresponduje s Ř 9,33: „... aj, kladu na Sionu kámen a každý, kdož uvěří v něj, nebude zahanben.“

V těchto textech najdeme dokonalé a naprosto jednoznačné vysvětlení jména, ve které máme nejprve uvěřit a následovně jej také vzývat, abychom namísto „zahanbení“ mohli být spaseni. Známy text ze Sk 4,12 se také hodí do kontextu naší úvahy: „A není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom mohli spaseni býti.“ Je to svaté jméno Pán Ježíš Kristus.

Ve Starém zákoně bylo dáno lidem jméno „JHVH“. Pro spasení v době novozákonní je dáno lidem jméno Ježíš – žádné jiné. Ve starozákonní době bylo vzýváno jméno „Jehovovo“: „Vzývejte jméno bohů vašich, já vzývati budu jméno Hospodinovo.“ (1 Kr 18,24) V Novém zákoně je vzýváno jméno Kristovo (1 K 1,2). Ve Starém zákoně chodili Boží ctitelé ve jménu Jehovově (Mí 4,5). V Novém zákoně však ve jménu Kristově (Ko 2,6). Ve Starém zákoně bojovali Boží služebníci proti tělu a krvi ve jménu Jehovově (1 S 17,45). V Novém zákoně už není náš boj proti člověku (tělu a krvi), ale proti nadzemským duchům zla (Ef 6,12 – EP) ve jménu Kristově (L 10,17).

Tak jako činili Boží služebníci ve Starém zákoně vše ve jménu Jehovově, tak dnes činí vše ve jménu Ježíše Krista (Ko 3,17).

Modlitba ke Kristu

Vedení svědků Jehovových učí, že modlit se můžeme jedině k nebeskému Otci, ale nikdy ne ke Kristu, neboť on je prý jen stvořenou bytostí.

Podívejme se však, jaký pohled na Pána Ježíše Krista nám nabízí Bible. Učedník Štěpán byl zcela jistě obeznámen s textem z Kazatele: „A navrátí se prach do země, jakž prvé byl, duch pak navrátí se k Bohu, kterýž jej dal.“ (Kaz 12,7) O Štěpánově modlitbě ke Kristu čteme: „I kamenovali Štěpána modlícího se a řkouceho: ‘Pane Ježíši, přijmi ducha mého.’“ (Sk 7,59) Štěpán tedy v podstatě říká: „Pane Ježíši, ty jsi jako můj Stvořitel mého ducha dal (vdechl) a nyní se (podle slov Kazatele) vrací k tobě, neboť jsi Bohem; tedy přijmi jej.“ A v modlitbě pokračuje: „A poklek na kolena, zvolal hlasem velikým: ‘Pane, nepokládej jim toho za hřích.’“ (v. 60) Pán Ježíš má moc hřích odpustit (L 7,48.49), nebo jej ponechat neodpuštěn ke dni soudu. Proto Štěpán prosí právě jej. Ježíš sám o sobě totiž praví: „... i zvědíť všechny církve, žeť já jsem zpytatel ledví i srdce a odplatím vám jednomu každému podle skutků vašich.“ (Zj 2,23)

Ve SZ je titulem „zpytatel ledví i srdce“ označen Hospodin – JHVH (Ž 7,10; Jr 11,20; 17,10; 20,12). Tímto titulem učedníci oslovují Krista v modlitbě, která je zapsána ve Sk 1,24: „A modléce se, řekli: Ty, Pane, všech srdcí zpytati, ukažiž, kterého jsi vyvolil z těchto dvou.“ (srov. v. 21) Zde zjišťujeme, že učedníci ve své komunikaci, neboli ve svém obecenství s Kristem neustali, ale prosí jej i po jeho nanebevstoupení, aby doplnil počet apoštolů, které sám za svého pobytu za zemi vyvolil. Modlitba ke Kristu je tedy v souladu s praxí prvních učedníků a apoštolů.

Sloužit stvoření, nebo Stvořiteli?

Od Pána Ježíše nemůžeme jen přijímat. Jako Boží děti mu máme předně sloužit. Je otázkou, zda naše služba Pánu Ježíši Kristu je jen službou „stvoření“, či naopak službou Stvořiteli.

Z předchozích úvah víme, že Pán Ježíš je Stvořitel, a že se k němu můžeme obracet v modlitbě, vzývat jeho jméno, děkovat mu a mít s ním neustálé společenství. Apoštol Pavel píše o svých současnicích, kteří se dopouštěli jistého druhu modloslužby: „Nebo takoví našemu Pánu Ježíši Kristu neslouží, ale svému břichu...“ (Ř 16,18) Neboť: „... jejichž Bůh jest břicho...“ (Fp 3,19), a ne Ježíš Kristus.

Jestliže nás Bible vybízí, abychom sloužili Pánu Ježíši Kristu, pak pocho-pitelně nemůže být stvořená bytost, ale jedinež Stvořitel. V opačném případě bychom sloužili „stvoření“ a nesli tím vinu z přestoupení prvního přikázání. Byli bychom podobni lidem, o kterých píše apoštol Pavel v 1. kapitole Ří-manům: „... kteříž směnili pravdu Boží za lež, a ctili i sloužili stvoření raději nežli Stvořiteli, kterýž je požehnaný na věky.“ (Ř 1,25)

Zamysleme se ještě nad jinými slovy Pavlovými: „... sloužili jste těm, kteříž z přirození nejsou bohové.“ (Ga 4,8) Pokud, podle svědků Jehovo-vých, Pán Ježíš není Bohem, dopouštěli se první křesťané svou službou Pánu Ježíši modloslužby. Pak buďto celé křesťanství stojí na špatném základě, nebo je Pán Ježíš Bohem a naše služba jemu je požehnaním, které postrádají ti, kdo slouží těm, „kteříž nejsou bohové“. Jejich služba však může být „nakonec nadarmo“ (v. 11 – EP).

Roven Bohu – ano, či ne?

Jak se mohl stát Pán Ježíš Kristus naším Spasitelem a tím také prostřední-kem Božím a lidským? Odpověď zní: Jedině tím, že se stal člověkem: „Jeden jest zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš.“ (1 Tm 2,5)

Aby se Pán Ježíš mohl stát člověkem a nastoupit tuto prostřednickou službu, musel se vzdát práv, která mu v nebi náležela. Podívejme se v této souvislosti na Fp 2,6:

„Kterýž jsa v způsobu Božím, nepoložil sobě toho za loupež rovný býti Bohu...“ (kralický překlad)

„Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl...“ (EP)

„... který, ačkoli existoval v Boží podobě, neuvažoval o tom, aby něco uchvátil, totiž aby byl rovný Bohu.“ (NS)

Kolik lidí se dnes kolem nás (ne-li i my sami) snaží za každou cenu uchvátit svá práva a výhody! Jen málokdo je ochoten se svých práv či svého postavení zříci a stát se služebníkem toho druhého.

Apoštol Pavel nám proto představuje Pána Ježíše Krista jako dokonalý vzor pokory. Svou podstatou a postavením byl roven Bohu. Avšak z lásky k nám se ponížil natolik, že svou podobu Boha *zakryl* lidským tělem. Opus-

til nebeskou slávu, kterou sdílel spolu s nebeským Otcem. Kdyby se Ježíš svého postavení stále držel, nikdy by se nemohl stát naším Spasitelem a Prostředníkem. Ježíš však nepovažoval svá práva a své postavení za *žádoucí kořist*, kterou by měl *uchvátit*. Ponížil se kvůli službě, kterou přijal. Verš 7 (EP) praví: „... nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí.“ V tomto hlubokém ponížení, jaké nebe dosud nepoznalo, se stává ve všem závislým na Bohu Otci, stejně jako my – dokonce i v modlitbě.

Pán Ježíš nám tímto ponížením se před Otcem dává příklad, abychom i my dokázali svá práva a své postavení *přikrýt* pokorou, a stali se tak služebníky svých bližních; ne těmi, co se snaží vždy ukořistit či uchvátit co nejvíc. Kdyby Ježíš neměl stejná práva, postavení a slávu jako nebeský Otec, byl by příklad jeho ponížení, který nám klade na srdce apoštol Pavel, nepřiměřený. My lidé jsme si totiž navzájem rovni. Kdyby Ježíš nebyl roven Bohu a byl by už před svým ponížením bytost nižšího řádu, celá Pavlova řeč by byla ztratila na své logičnosti, opodstatněnosti a účinnosti.

Apoštol Pavel nejen ukazuje, *kam* se Ježíš ponížil, ale také *odkud*. To, co je na Ježíšově počínání nepochopitelné, není jen to, *co* pro nás udělal, ale především *kdo* to udělal.

Tento text výslovně hovoří o Ježíšově rovnosti s Bohem, i když překlad svědků Jehovových se to snaží popřít nebo pořádně zamlžit. Jestliže Ježíš je Stvořitelem člověka, jestliže máme vzývat jeho jméno, máme se k němu modlit; jestliže jméno JHVH se vztahuje jak na Otce, tak i na Syna, pak z toho plyne jednoznačný závěr, že Ježíš musí být roven Bohu.

Plnost božství

V průběhu našich úvah jsme se již přesvědčili o tom, že Pán Ježíš je Stvořitelem nebe i země. Všechny věci, které stvořil, nás mají vést k zamyšlení a následnému pochopení jeho věčné moci a božství. Čteme o tom: „Nebo neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a Božství, tak, aby oni byli bez výmluvy.“ (Ř 1,20)

Božství našeho Pána a Stvořitele Ježíše Krista má být pro nás rozhodujícím faktorem v tom, koho poslouchat a koho ne: „Hleďtež, aby vás někdo neobloupil moudrostí světa a marným zklamáním, uče podle ustanovení lidských, podle živlů světa, a ne podle Krista. Nebo v něm přebývá všechna plnost božství tělesně.“ (Ko 2,8.9)

Jestliže v Kristu přebývá „všechna plnost božství tělesně“, znamená to, že v jeho osobě přebývá „jeden jediný a pravý Bůh“. Jakým způsobem? Symbolicky či nějak „neosobně“? NE! Boží slovo praví: „TĚLESNĚ“ – což znamená „OSOBNĚ“ – a ne jinak.

Jediná skála

„Zdaliž jest Bůh kromě mne? Nenít jistě žádné skály, jáť o žádné nevím.“ Toto je výrok Hospodinův – „Jehovův“ pronesený skrze proroka Izaiáše (Iz 44,8).

Apoštol Pavel, který byl znalcem Starého zákona, si byl vědom, že není jiného Boha, který by byl skálou ve vztahu k izraelskému národu a jeho vyjití z Egypta. Protože Pavel byl horlivým obhájcem Kristova božství, připomínal křesťanům v Korintu, že tou jedinou skálou, která šla v oblaku za izraelity přes Rudé moře, byl právě Ježíš Kristus. V 1 K 10,1-4 čteme: „Nechcít pak, abyste nevěděli, bratří, že otcové naši všichni pod oním oblakem byli a všichni moře přešli. A všichni v Mojžíše pokřtěni jsou v oblace a v moři. A všichni týž pokrm duchovní jedli. A všichni týž nápoj duchovní pili. Pili zajisté z duchovní skály, kteráž za nimi šla. Ta pak skála byl Kristus.“

Věčná moudrost

V Př 8,22 se hovoří o „věčné moudrosti“, která neměla počátek: „Hospodin (*JHVH*) měl mne při počátku *cesty své*, před skutky svými, přede všemi časy.“

Není snad tento biblický text popisující „moudrost“ dostatečným důkazem její věčné existence? Tato „moudrost“ existovala „před všemi časy“. To znamená, že v minulosti není možné nalézt sebemenší zlomek času, v němž by moudrost neexistovala.

Podle Písma svatého „přede všemi časy“ znamená od věčnosti. Pro srovnání čteme pozorně také Ž 93,2: „Utrvzeň jest trůn tvůj přede všemi časy,

od věčnosti ty jsi.“ Kdybychom opomenuli paralelismus a kontext, mohlo by v nás slovo „utvrzen“ vyvolat dojem, jako by šlo o určité období, kdy byl Boží „trůn“ postaven, aby měl věčný Bůh kde přebývat. Podobně čteme v Př 8,23 o věčné Boží moudrosti, že byla „ustanovena“, a verše 24. a 25. dokonce praví, že moudrost byla „zplozena“. Avšak znalost kontextu nás chrání před nesprávným chápáním těchto alegorických výrazů. (srov. Žd 1,5 a 2 S 7,14; Ž 2,5)

Je pochopitelné, že Bůh vlastnil moudrost stále a že se v minulosti nenalézá žádný časový úsek, v němž by Bůh moudrost postrádal. V Př 8,30 se proto dále o moudrosti píše: „... hrám před ním každého času.“ Můžeme souhlasně dodat: „Nikdy tomu nebylo jinak.“

Přirovnáním Ježíše Krista k věčné moudrosti Boží, jak to dělají obecně křesťané, ale i sami svědkové Jehovovi, je potvrzena pravda o jeho věčné existenci a nikoli počátku. Kdyby měl Ježíš počátek, nebylo by možné jej s podstatou Boží moudrosti srovnávat.

První i poslední

Hospodin (JHVH) je ve Starém zákoně představován jako Stvořitel, jenž sám nese titul „první i poslední“: „Kdo to spravil a učinil, povoláváje rodin od počátku? Já Hospodin (*JHVH*), první i poslední, já sám.“ (Iz 41,4) Jemu jedinému patří titul „první i poslední“. O několik kapitol dále Izaiáš znovu zapisuje Boží výrok na stejné téma: „Já jsem, já první, já jsem i poslední. Má zajiště ruka založila zemi a pravice má dlaní rozměřila nebesa; povolal jsem jich a hned se postavily.“ (Iz 48,12.13)

V Novém zákoně se s titulem „první i poslední“ setkáváme v knize Zjevení na několika místech. Například ve Zj 2,8: „... Toto praví ten první i poslední, kterýž byl mrtvý i ožil.“ A ve Zj 1,17: „A jakž jsem jej užířel, padl jsem k nohám jeho, jako mrtvý. I položil ruku svou pravou na mne, řka ke mně: Neboj se, já jsem ten první i poslední.“

Pán Ježíš zde ubezpečuje apoštola Jana slovy: „Neboj se, já jsem ten první i poslední.“ Není pochyb, že Jan byl znalcem Písma, a proto věděl, kdo byl ve Starém zákoně nositelem tohoto titulu. Ježíš, jenž zná myšlení každého člověka, zcela jistě také věděl o tomto Janově poznání a v podstatě

praví toto: „Neboj se, já jsem právě ten první a poslední (*JHVH*), o němž jsi četl v knize proroka Izaiáše.“

Ježíš, jemuž byla dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28,18) a který má opět přijít (J 14,3) praví: „Jáť jsem Alfa i Omega, totiž počátek i konec, praví Pán (*JHVH*), kterýž jest a kterýž byl a kterýž přijíti má, ten Všemohoucí.“ (Zj 1,8)

O tom, že Ježíš je nazván „počátkem“, čteme v knize Zjevení i na jiných místech. Tento titul nacházíme znovu v závěrečné kapitole (Zj 22,13). Pro lepší přehled budu toto místo citovat i s 12. veršem: „Aj přijdu brzo, a odplata má se mnou, abych odplatil jednomu každému podle skutků jeho. Já jsem Alfa i Oméga, počátek i konec, první i poslední.“

Vidíme, že všechny biblické texty, o nichž jsme až dosud společně uvažovali, směřují k jednomu závěru. Tímto nevyhnutelným závěrem je, že apoštolská církev, jak se dozvídáme ze svědectví pisatelů Nového zákona, vztahovala titul, jméno *JHVH* nejen na Otce, ale také na Pána Ježíše Krista. Ježíš tedy musí být stejným Bohem jako Otec. Všimněme si teď argumentů, které svědkové Jehovovi používají proti božství Ježíše Krista.

Počátek stvoření Božího

Existuje ještě jedno místo, kde je Pán Ježíš nazván „počátkem“. Toto místo je opět v knize Zjevení: „... Toto praví Amen, svědek ten věrný a pravý počátek stvoření Božího.“ (Zj 3,14)

Podle svědků Jehovových je tento titul ze Zj 3,14 důkazem, že Ježíš byl stvořen jako první bytost. Kdyby Ježíš měl být první stvořenou bytostí, protože o sobě praví, že je „počátkem“, musel by nutně také jednou zaniknout, protože o sobě v jiném textu také praví, že je též „koncem“ (Zj 22,13).

Slovo počátek (řecky *arché*) může mít aktivní nebo pasivní význam. Jestliže je použito v pasivním smyslu, pak Ježíš je první stvořenou bytostí (jak to učí Svědkové); jestliže je slovo „počátek“ použito v aktivním smyslu, znamená to, že v něm má všechno stvoření svůj počátek. Druhý výklad je v souladu s tím, co říká Bible na jiných místech (viz část „Stvoření skrze něho“ – str. 4). První výklad protirečí jasnému učení Bible (zvl. Jan 1,3). Jestliže Ježíš je stvořená

bytost, pak tento text neplatí a musel by znít: Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest, *kromě něho samotného*.

Není možné vykládat Bibli tak, že vezmu nejednoznačný text, dám mu jednoznačný výklad, a pak „překroutím“ dalších 50 textů s jasným obsahem jen proto, aby se „vešly“ do mého výkladu, který je mi milejší. Vykládáme-li text Bible, je třeba se opírat v první řadě o 50 textů, v nichž se jednoznačně mluví o Ježíšově božství, a v návaznosti na tyto texty pak mohou vysvětlovat text nejednoznačný (Zj 3,14). Pak není problém rozpoznat, že také takový text je plně v souladu s ostatními částmi Bible.

Lidé jsou stvořeni k obrazu Božímu, neboli k obrazu Stvořitele. Z textu, který jsme již studovali (Žd 1,10 chápaný ve spojitosti s Gn 1,26.27) víme, že nás k obrazu svému, tedy Božímu, stvořil Ježíš Kristus. On podle slov Otce *na počátku* založil nebe a zemi. „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ (Gn 1,1) To je důvod, proč Ježíš je nazván „počátkem stvoření Božího“; neboť způsobil to, že stvoření „započalo“ a bylo také dokončeno. Proto je „počátek i konec“ (Zj 22,13).

Ježíš je „bůh“

Svědkové Jehovovi často a rádi manipulují s termínem „bůh“, aniž by brali ohled na kontext Písma svatého. Odvolávají se při tom na biblické texty, v nichž je slovo „bůh“ použito také k označení některých stvořených bytostí: satana, andělů, nebo izraelských soudců. V brožurce „Měl bys věřit v trojici?“ píší na str. 29 toto: „Protože Bible nazývá lidi, anděly, dokonce i satana ‘bohy’, Ježíš v nebi může být právem nazýván ‘bůh’.“

Není pochyb o tom, že Bible nazývá lidi, anděly i satana jako „bohy“. Znamená to však, že božství Ježíše Krista je na stejné úrovni? Je „bůh“ jako Bůh? Je třeba mít na paměti, že v původním textu nebylo rozlišení na velká a malá písmena. To, jaké písmeno „b“ se vyskytuje v textu Bible, záleží na tom, co tam dají na základě své víry překladatelé. Není proto možné klást Ježíše na stejnou úroveň jako lidi, anděly nebo satana. K lidem, andělům se nemodlíme, neklaníme se jim (Zj 19,10). Božství Ježíše je úplně jiné podstaty.

Je nesporné, že apoštol Pavel byl přesvědčen o Kristově božství. Těžko bychom jinak vysvětlovali jeho úvod v listu Židům, kde přenáší modlitbu adre-

sovanou „Jehovovi“ na Ježíše Krista. (Srovnej znovu Ž 102,26-28 s Žd 1,10-12.) Pavel by zcela jistě mohl použít kterýkoli jiný obsahově shodný text, popisující stvoření a Stvořitele. Mohl jím být třeba text z Gn 1,1: „Na počátku Bůh stvořil nebe a zemi.“ Po zařazení za větu: „Otec dí k Synu“ z Žd 1,8 by tento text pak zněl takto: „A ty, Bože, jsi na počátku stvořil nebe a zemi...“ Vidíme, že by se prakticky v ničem nelišil od biblického textu Žd 1,10, který je, jak jsme již rozebírali, promluvou „Otce k Synu“: „A ty, Pane (*JHVH*), na počátku založil jsi zemi a dílo rukou tvých jsou nebesa.“

Je to důležité, že apoštol Pavel použil k odhalení Kristovy podstaty raději citaci z Ž 102,26-28? Určitě ano, protože kontext 102. žalmu dosvědčuje, že se verše 26-28 týkají Boha, který nesl jméno „*JHVH*“. První kapitola Genesis však jméno izraelského Boha neobsahuje, je v ní používáno jen slovo „*Bůh*“ („*Elohim*“).

Kdyby Pavel citoval v listu Židům text z Gn 1,1, svědkové Jehovovi by byli nuceni, pokud by chtěli udržet své učení, zrušit velké začáteční písmeno ve slově „*Bůh*“, podobně jak to již učinili ve svém překladu „*NS*“ v evangeliu Jana 1,1 „... a Slovo bylo bohem“.

Takže z předchozího studia již víme, že Ježíš není jen „nějaký bůh“, ale je prokazatelně Bohem Stvořitelem, jemuž patří jméno „*JHVH*“. Proto Kristu náleží stejná úroveň pocty jako Otci: „Aby všichni ctili Syna, tak jakž i Otce ctí...“ (J 5,23)

Živý na věky věků

Písma Nového zákona jsou plná radosti ze spasení, které se stalo v Ježíši Kristu (Ř 3,24). Také kniha Zjevení, která popisuje závěrečný soud nad světem, přináší zvěstování radostné události vzkříšení Ježíše Krista. Ježíš, který se představuje jako „ten první a poslední“, vzápětí praví: „A živý, ježto jsem byl mrtvý, a aj, živý jsem na věky věků.“ (Zj 1,18)

Tento Kristův titul – „živý na věky věků“ – se v knize Zjevení objevuje ještě na několika dalších místech. V Zj 10,6 čteme: „A přísáhl skrze živého na věky věků, kterýž stvořil nebe i to, což v něm jest, a zemi i to, což na ní jest, a moře i to, což v něm jest...“

Zde znovu nacházíme onu ohromující zprávu, že Pán Ježíš, který si nás zamiloval, je také Stvořitelem nebe i země i veškerého života, včetně nás lidí. Stvořitelská podstata Pána Ježíše Krista, spolu s prokázanými činy jeho lásky k člověku se staly důvodem k jeho oslavám a poctám v nebesích: „Padlo těch čtyřmécítma starců před obličejem toho sedícího na trůnu a klanělo se tomu živému na věky věků a metali koruny své před trůnem, řkouce: 'Hoden jsi, Pane, přijít slávu a čest i moc, nebo ty jsi stvořil všechny věci a pro vůli tvou trvají i stvořeny jsou.'“ (Zj 4,10.11) Onoho *živého na věky věků* oslavuje dále i veškeré stvoření: „Těž všechno stvoření, kteréž jest na nebi, i na zemi, i pod zemí, i v moři, i všechno, což v nich jest, slyšel jsem řkouc: Sedícímu na trůnu a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků. Čtvero pak těch zvířat řeklo: Amen. A těch čtyřmécítma starců padlo a klanělo se živému na věky věků.“ (Zj 5,13.14)

Syn Boží

Svědkové Jehovovi učí, že Syn Boží, Ježíš Kristus, není svému Otci rovnocenný. To proto, že není Bohem, ale jen Bohu podobnou osobou, a to pouze na základě své existence ve stejné nebeské sféře, jako jeho „Otec“. Je pouhý nižší duchovní tvor, propastně odlišný od podstaty svého Božského Otce. Proto je v Bibli nazýván „Synem Božím“.

Představitelé izraelského národa tvrdili, že Kristus se rouhá Bohu, protože se označoval za Syna Božího. Tehdejší znalci Písem věděli, že se zde nejedná o synovství, které by pouze označovalo Kristův „ideový“ vztah k nebeskému Otci.

Znalci Písem věděli, že Ježíš se činí vlastním Synem Božím, „geneticky tožným“ s Otcem v nebi, rovným Bohu (J 5,18) a tedy Bohem (J 10,33.38.39). V J 10,38 čtème Kristova slova: „... Otec ve mně jest, a já v něm.“ Vzpomeňme na výrok apoštola Pavla zaznamenaný v Ko 2,9: „Nebo v něm přebývá všechna Plnost božství tělesně.“ Pavel tu vyznává, že jediný a pravý Bůh přebývá v osobě svého Syna ve vší plnosti. Tedy osobně a tělesně. To, co tehdejší náboženští představitelé považovali za rouhání ze strany Krista, Pavel přijímá jako základní skutečnost své víry.

Biblické přirovnání Otce a Syna v nebi je převzato z pozemského prostředí, kde otec a syn mají stejnou podstatu. Oba vlastní stejné lidství. Bůh toto prosté přirovnání používá proto, aby každý člověk mohl lehce pochopit rovnocennost Synovy podstaty s podstatou nebeského Otce a blízkost, těsnost jejich vztahů. Tak jako v pozemském otci a synu přebývá „všechna plnost lidství“, v nebeském „Otcí a Synu“ zase přebývá všechna plnost Božství.

Jestliže však toto přirovnání bereme doslovně a dáváme mu obsah, který mu Bible nedává, dostaneme se do problému, protože naše představy budou protirečit Bibli. Nemůžeme říct, že protože na této zemi otec je starší než syn, byla doba, kdy existoval pouze Otec, a ne Syn. Nemůžeme se ptát: Když máme otce a syna, kde je matka? To bychom brzy skončili v pohanství. Při studiu Bible je navýsost důležité dovolit *Bibli* definovat pojmy, které používá. Tak to uděláme v následující části.

Prvorozený Syn Boží

Společnost Strážná věž učí o Kristu v knize „Pravda, která vede k věčnému životu“ v kapitole „Předlidská jsoucnost“ na straně 33 toto: „Bible nás poučuje, že (*Kristus*) je Božím prvorozeným Synem. To znamená, že byl stvořen dříve, než ostatní synové Boží rodiny.“

Budme jako Berienští. Zkoumejme důsledně, jestli je tento závěr opravdu biblický. Porovnejme spolu nejprve biblické texty, hovořící o původu „Syna“ a „Otce“:

1. Původ Syna (Mi 5,2): „... jehož východové jsou od starodávna, ode dnů věčných.“

2. Původ Otce (Ž 93,2): „... od věčnosti ty jsi.“

Bude jistě spravedlivé vypsát tyto texty také z překladu „NS“ svědků Jehovových:

1. Původ Syna (Mi 5,2): „... jehož původ je od raných časů, ode dnů neurčitého času.“

2. Původ Otce (Ž 93,2): „Tvůj trůn je pevně založen odedávna, jsi od neurčitého času.“

Není tedy pochyb, že Otec je od „neurčitého času“, jako i Syn je od „neurčitého času“. Charakteristika původu je tedy stejná pro Otce i pro Syna. Nelze proto tvrdit, že Syn má na rozdíl od Otce počátek.

Když si v této souvislosti přečteme kratičký Ž 93, zjistíme, že pojednává o Stvořiteli světa – „Jehovovi“. Z předchozího studia víme, že tím, kdo stvořil všechny věci, byl a je Pán Ježíš Kristus, a že jméno „JHVH“ náleží jak jemu, tak i Otci. Z toho tedy vyplývá, že Ž 93 nehovoří pouze o Otci, ale také o Synu. To vysvětluje, proč je v obou uvedených textech přisouzen Otci i Synu stejný původ, totiž od věčnosti. Původ ve věčnosti je jenom Boží charakteristikou, všechny stvořené bytosti mají svůj původ v čase.

Význam termínu „prvorozený Syn Boží“

Je asi zřejmé, že tento výraz nehovoří o Kristově „narození se“ z Boha a tedy o počátku z toho plynoucím. Svědčí o tom nejen výsledek naší studie o původu Otce i Syna v předchozí části, ale také důkazy Kristova božství, které jsou pevně založeny na Bibli a které jsme uvedli v první části tohoto pojednání. Zkoumejme teď proto, co Bible říká o termínu „prvorozenství“.

Začněme výrokem o hierarchii „Otce a Syna“ v díle spasení: „Budu jemu Otcem a on mi bude Synem.“ Řeč je o tom, „kteréhož ustanovil dědicem všeho, skrze něhož i věky učinil“, tedy o Ježíši Kristu. (Žd 1,5,2). Podle židovského práva býval hlavním dědicem prvorozený syn (Dt 21,16). Právo „prvorozenství“ bylo zpravidla přiděleno prvnímu narozenému synu. Za určitých okolností ale mohlo přejít na někoho jiného, např.: Jákob a Ezau (Gn 25,24-26.29-34; 27,19), Efraim a Manasses (Gn 48,14; Jr 39,9), Ruben a Josef (1 Pa 5,1), nebo Simri (1 Pa 26,10).

O izraelském králi Davidovi čteme: „Já také za prvorozeného vystavím jej, a za vyššího králů zemských.“ (Ž 89,28) Božím rozhodnutím byl David prohlášen za prvorozeného – nejvyššího nad králi země. Přitom David nebyl mezi svými sourozenci prvorozeným synem, ale stál až na konci řady, jako nejmladší z nich (1 S 17,12-14). Prvorozenství bylo také přičteno národu izraelskému: „Toto praví Hospodin (JHVH): Syn můj, prvorozený můj jest

Izrael.“ (Ex 4,22) Všichni víme, že tímto výrokem byl Izrael postaven nad ostatní (pohanské) národy.

Prvorozenství přiřčené Ježíši Kristu bylo podobným zpečetěním jeho výtvarného práva nade vším stvořením, jako práva „dědice“, pro něhož (a skrze něhož) bylo vše stvořeno (Ko 1,15; Žd 1,2).

Shrnutí: David byl *prvorozeným* jen nad králi země, Izrael byl *prvorozeným* jen nade všemi národy. Ježíš Kristus je *prvorozeným* nade vším stvořením. Slovo „prvorozený“ nemusí znamenat jen to, že se někdo narodil jako první, ale může to být i titul, který ukazuje na vznešenost a jedinečnost toho, na koho se vztahuje. Když bibličtí pisatelé používají tento titul na Ježíše Krista, nechtějí tím říct, že má počátek v čase, ale chtějí ukázat, že je ve zvláštním jedinečném vztahu k Otci, stvoření, nebo vzkříšeným (Ř 8,29; Ko 1,15.18; Zj 1,5). „První dáma“ také neznamená, že je to nejstarší žena v národě, ale je to čestný titul.

Otec je nad Synem

V pozemském příkladu otce a syna existuje určitá hierarchie. Otec je nad synem, syn je otci podřízen. V nebeské sféře je tomu stejně tak: Syn je podřízen Otci. To potvrzují slova zapsaná v Pavlově dopisu do Korintu: „...všelikého muže hlava jest Kristus, hlava ženy muž, hlava pak Kristova Bůh.“ (1 K 11,3)

Ještě nikdy se ale nestalo, že by podřízenost pozemského syna jeho pozemskému otci byla důvodem, pro který by se jeho lidství mělo snížit na úroveň nějakého řádově nižšího tvora. I ve své podřízenosti zůstává syn stále člověkem. Podobně je tomu s podřízeností ženy ve vztahu k muži. Boží slovo praví, že „ti dva“ (muž i žena) tvoří jedno tělo, jinak řečeno „jeden celek“ (Ef 5,31). V tomto „dvojjediném“ těle, patřícím manželské „dvojici“, je ustanoven určitý řád: „Muž je hlavou ženy.“ (1 K 11,3)

Ženina podřízenost mužovi není však ani v nejmenším důvodem pro jakoukoli újmu z jejího lidství. Stejně je tomu i s podřízeností „Syna“ ve vztahu k „Otcí“ v nebi. Kristova božská podstata díky podřízenosti nezaniká ani se neumenšuje. „Syn“ spolu s „Otcem“ tvoří dokonalý celek, jakoby „jedno tělo“. Všechna plnost božství přebývá stejnou mírou v Otci i v Synu.

Je pravdou, že v díle spasení „Otec“ stojí nad „Synem“: Otec dal Syna (J 3,16), Otec dává soud Synu (J 5,22), Otec povýšil Syna (Fp 2,9), Otec poddává všechny věci Synovi (1 K 15,27), Syn se poddá Otci (1 K 15,26). Tím se však Ježíš v žádném případě nezříká svého božství. Božství není něco, co je možné získat, nebo o to přijít. Je to dáno podstatou bytosti. V Bibli podřízenost a služba dotyčného neponižuje ani mu nic neubírá. Naopak, stává se příkladem pro jiné. Ve světském smýšlení podřídit se znamená mít nižší postavení. Tvrdit, že Ježíš je bytost nižšího řádu proto, že se podřizuje Otci, je důkazem světského smýšlení svědků Jehovových a neznalosti biblického myšlení.

Dobry je jen Buh

Další způsob, jímž svědkové Jehovovi popírají Kristovo božství, je, že citují tento jeho výrok: „Proč mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Buh.“ (L 18,19 – NS) Podle svědků Jehovových Pán Ježíš odmítl přijmout oslovení „Mistře dobrý“ a označil dobrým jen Otce v nebi. Otázka ze strany křesťanů zní: „Souhlasí tento výklad svědků Jehovových s kontextem celého biblického zjevení o Kristu?“

Pán Ježíš řekl: „... kdož vidí mne, vidí Otce.“ (J 14,9), nebo: „... kdož vidí mne, vidí toho, kterýž mne poslal.“ (J 12,45) To znamená, že charakter Krista je naprosto totožný s charakterem Otce. Ježíš nám nepřišel zjevit Otce nějakou dobře nacvičenou „divadelní scénou“ o Otcově charakteru. Kristovo jednání vždy mělo svůj původ v jeho vlastním dokonalém charakteru, kterým představuje Boha. Kdyby Pán Ježíš „nevlastnil“ božství, nemohl by být vlastně ani dobrý.

O stvořených bytostech, jež Bohu v nebi slouží, je psáno: „Ano, mezi služebníky jeho není dokonalosti, a při andělich svých zanechal nedostatku.“ (Jb 4,18) Na jiném místě pak: „Ani při svatých jeho není dokonalosti, a nebesa nejsou čistá před očima jeho.“ (Jb 15,15)

Tyto biblické výroky jsou v naprostém souladu s tím, co řekl Ježíš: „Žádný není dobrý, než jediný, totiž Buh.“ (L 18,19) To také dokazuje, že se v nebi, a samozřejmě i na zemi, nenachází nikdo, kdo by byl sám v sobě spravedlivý, a tím i dokonale dobrý, kromě Boha. Kdyby Ježíš nebyl Bohem, spadl

by neodvolatelně do sféry stvořených bytostí. Pak by nesplňoval požadavek dokonalé spravedlnosti, kladený na Spasitele lidstva. U proroka Izaiáše čteme: „Neboť není žádného jiného Boha kromě mne, není Boha silného, spravedlivého a spasitele žádného kromě mne.“ (Iz 45,21) A právě tento Ježíš, který je ve své podstatě Bohem – silným (Iz 9,6) a spravedlivým (2 Tm 4,8) – a zároveň i jediným možným Spasitelem (Sk 4,12), klade otázku bohatému mládenci: „Proč mne nazýváš dobrým?“ (L 18,19 – NS) Touto otázkou a následnou odpovědí podněcuje Pán Ježíš nejen mysl jeho, ale i každého naslouchajícího. Jinými slovy Ježíš praví: „Proč mne nazýváš dobrým? Je to jen laciný kompliment, anebo si uvědomuješ, jaké to má důsledky? Proto si uvědom, kdo jsem. Jestliže jsem skutečně dobrý, jsem tedy i Bůh, neboť dobrý je jen Bůh. Měl bys mne proto jako Boha také přijmout.“

Dokonalý charakter Pána Ježíše Krista v sobě zahrnuje také absolutní dobrotu, již Kristus oplýval nejen ve své nebeské slávě, ale kterou prokázal i ve svém ponížení v lidském těle v různých krajně obtížných situacích. Ve své vzorové úloze pokorného služebníka proto také nikdy svou absolutní dobrotu ani v nejmenším nepochybnil.

Duch Boží neboli Duch Kristův

V knize „Rozmluvy z Písem“ na str. 358 radí vedení svědků Jehovových svým členům, jak pokládat otázky lidem věřícím v Kristovo božství. Na str. 358 ve třetím odstavci čteme: „... Potom můžeš dodat: 1. ‘Jestliže je Syn roven Otcí, jak to, že Otec ví věci, které Syn neví?’ – Jestliže řekne, že to tak bylo, když byl Ježíš v lidské podobě, zeptej se: ‘Ale proč to neví svatý duch?’“

Rádi na tyto upřímně míněné otázky odpovíme. Abychom správně porozuměli celé věci, zamysleme se znovu společně nad osobou Ježíše Krista. Písmo nám dosvědčuje, že Duch Boží neboli Duch svatý znamená totéž, co Duch Kristův. V 1 Pt 1,11 čteme: „Vystíhající to, na který aneb jaký čas mínil by ten, kterýž v nich byl, Duch Kristův, předpovídající o utrpeních Kristových a o veliké za tím slávě.“ Tento text má spojitost s dalším Petrovým výrokem: „Nebo nikdy z lidské vůle nepošlo prorocství, ale

Duchem svatým puzeni byvše, mluvili svatí Boží lidé.“ (2 Pt 1,21) Apoštol Petr popisuje Ducha svatého, který vedl proroky Starého zákona jako Ducha Kristova. Tím také odhaluje pravdu o Božské podstatě Pána Ježíše Krista. Petrovo svědectví je v principu stejné jako podání Pavlovo, např.: „Ta pak skála byl Kristus.“ (1 K 10,1-4)

Úplně stejně jako Petr chápe *Ducha Kristova jako Ducha Božšho* i Juda a Pavel: „Toť jsou ti, kteříž se sami odtrhují, hovadní, Ducha Kristova nemající.“ (Ju 19) „Vy pak nejste v těle, ale v Duchu, poněvadž Duch Boží ve vás přebývá. Jestližeť pak kdo Ducha Kristova nemá, tenť není jeho.“ (Ř 8,9)

Pavel ujišťuje, že tento Duch Kristův neboli Duch Boží ví úplně o všech věcech Božích: „Božích věcí nezná žádný, jedině Duch Boží.“ (1 K 2,11b) Z toho vyplývá, že k božství patřil a stále patří i Duch Boží. A ten ví všechno o Božích věcech.

Písmo hovoří ještě o další Kristově podstatě. Jde o podstatu lidskou. V této přijaté lidské podstatě byl člověk Ježíš Kristus (1 Tm 2,5) učiněn ve všem podobným nám vyjma hříchu (Žd 4,15). Lidskou podstatu přijal dobrovolně. Byl roven svému Otcí, ale na své rovnosti nelpěl. Ponížil se před Otcem a pokládal jej za většho, než byl on sám. Během svého pobytu na Zemi tak dobrovolně odložil nezávislé používání svých božských atributů, protože přišel na tento svět žít jako člověk (Fp 2,7). Proto také rozhodnutí o dni a hodině svého druhého příchodu přenechal Otcí. Zvědavým učedníkům, kteří chtěli vědět, kdy to bude, odpověděl: „Neníť vaše věc znáti časy a nebo příhodnosti času, kterěz Otec v moci své položil.“ (Sk 1,7)

Otče náš, posvěť se jméno tvé

Svědkové Jehovovi často používají tuto větu, kterou vyslovil Pán Ježíš před svými učedníky v úvodu své vzorové modlitby, zaznamenané u Mt 6,9-13, jako podklad k otázce: „Jaké jméno má být posvěceno? Snad ne 'Otec'! To je přece jen titul, a ne jméno!“

Křesťané souhlasí s tím, že slovo „Otec“ je titul. Ze studia Božšho slova však vědí, že často biblické jméno mělo svůj vznik či původ právě na základě určitého titulu, který se pak stal jménem tomu, komu byl adresován.

Například:

– Adam pojmenoval svou ženu titulem „matka všech živých“, což znamená Eva.

– Jméno Abram vzniklo na základě titulu „Otec věřících“ (Ř 4,11).

– Stejně tomu bylo i později, kdy Bůh Abrama „přetituloval“ neboli přejmenoval na „Otce množství“, tedy Abrahama. Tento nový titul se stal Abramovým novým jménem (Gn 17,5).

Podobně řekl Bůh o sobě: „Jsem, kterýž jsem.“ (Ex 3,14) To znamená: Ten činný, zjevující se jako živý a pomáhající. Bůh sám tedy význam jména Jahve či Jehova vysvětluje titulem: „Jsem, kterýž jsem“.

Stejně i Pán Ježíš je pojmenován tituly, které se mu staly jménem: „...nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje.“ (Iz 9,6b) Dále Izaiáš tituluje svého Stvořitele jménem Otec: „Ty jsi Hospodine Otec náš, Vykupitel náš, toť jest od věčnosti tvé jméno.“ (Iz 63,16)

Je obecně známo, že židé již několik staletí před narozením Krista jméno „JHVH“ vůbec nevyslovovali. V Novém zákoně nenajdeme jediné místo, kde by za to Ježíš židy káral nebo přikazoval svým učedníkům, že se to musí změnit. Avšak několikrát se tam o Ježíši dočteme, že vedl své učedníky k tomu, aby svého Stvořitele oslovovali jménem „Otče“, podobně jak k tomu dnes vede křesťany Duch svatý: „... přijali jste Ducha synovství, v němž voláme Abba, totiž Otče.“ (Ř 8,15b) Proč máme dnes oslovovat našeho Stvořitele jménem „Otče“? Protože jsme se stali skrze víru jeho syny, tedy syny Božími: „Všichni zajisté synové Boží jste skrze víru.“ (Ga 3,26)

Náš tvůrce se nám stal Otcem. Slovo Abba znamená „tatínku“. Náš vztah k našemu nebeskému Oci je odvozen z našeho vztahu k otci či tatínkovi pozemskému. Ještě jsem neslyšel žádné dítě říci svému otci: „otče Nováku“ či „tatínku Vávro“. Děti oslovují své otce prostým „otče“ či „tatínku“ bez jakéhokoli dalšího titulu či jména.

Ježíš sám oslovuje Boha v nebesích jako Otce (pouze v ev. Jana 126krát) a nemáme jedinou zmínku v Novém zákoně, že by sám používal nebo vedl k užívání jména JHVH.

Boží jméno je vyjádřením toho, kdo Bůh je a jak se nám zjevil. Boží jméno už svaté je. Když se modlíme „posvěť se jméno tvé“, nemodlíme se, aby Bůh nebo jméno se stalo svatým, ale aby se k němu jako takovému lidé

chovali (Ex 20,8; Lv 19,2,32; Ez 36,23; 1 Pt 1,15), aby jeho jméno, charakter nebyl zlehčován (Mal 1,6) myšlením a jednáním těch, kteří jsou stvořeni k Božímu obrazu.

Kdo miloval více, Otec či Syn?

Svědkové Jehovovi zastávají názor, že Otec miloval více než Syn, přičemž vycházejí z textu J 3,16: „Nebot' tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozrozeného dal...“ Někdo z nás, kdo věříme v Kristovo božství, by naopak možná chtěl tvrdit, že Kristus miloval více než Otec, protože je o něm psáno: „... kterýž zamiloval nás a umyl nás od hříchů našich krví svou“ (Zj 1,5). Ovšem pravda není ani na jedné, ani na druhé straně. Klást otázku takhle je nesmyslné.

Otec se Synem tvoří jeden celek. Kristův charakter spolu s jeho vztahem k nám se v ničem neliší od charakteru a vztahu Otcova. Tím, že Otec poslal Syna, poslal vlastně „sebe sama“. Sám Ježíš totiž řekl: „Většího milování žádný nad to nemá, než aby duši svou položil za přátele své.“ (J 15,13) Ježíš sám říká, že nikdo nemiluje větší láskou než on.

Jelikož Kristus vlastnil božství, odpověď na otázku „Kdo miloval více?“ zní: „Otec miloval úplně stejně jako Syn a Syn miloval stejně jako Otec.“ Bůh byl osobně přítomen v osobě svého „Syna“. A jeho (Boží) vztah ke mně i k tobě je charakterizován slovy apoštola Pavla: „... kterýž zamiloval mne vydal sebe samého za mne“ (Ga 2,20). „Není větší lásky...“ (J 15,13).

Sláva Kristova = sláva Hospodinova

Pán Ježíš praví Otcí: „A nyní oslavíš ty mne, Otče, u sebe samého touž slávou, kterouž jsem měl u tebe, prvé nežli svět byl.“ (J 17,5) Jakou měl Pán Ježíš slávu u Otce před počátkem světa a pak po celou dobu až do svého ponížení se? Apoštol Jan s odkazem na proroka Izaiáše odhaluje tuto Kristovu slávu jako slávu Hospodinovu (Jehovovu): „Protoť nemohli věřiti, že opět

Izaiáš řekl: Oslepil oči jejich a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli a srdcem nerozuměli a neobrátili se, aby jich neuzdravil. To pověděl Izaiáš, když viděl slávu jeho a mluvil o něm. A ačkoli mnozí i z knížat uvěřili v něho (v Krista), však pro farizee nevyznávali, aby ze školy nebyli vyobcováni.“ („... aby nebyli vyloučeni ze synagogy.“ – EP) (J 12,39-42)

Podle Jana viděl prorok Izaiáš slávu Kristovu („Jehovovu“) a o něm také mluvil. Mluvil o tom, v něhož později uvěřili i mnozí z knížat, avšak svou víru v něho (v Krista) ze strachu ze spoluvěřících veřejně nevyznávali.

Svědkové Jehovovi se však často ptají, kde u Izaiáše najdeme svědectví, že prorok viděl slávu „Jehovovu“? Nečteme tam prý nic o vidění slávy Jehovovy, nýbrž jen to, že oči Izaiášovy viděly krále, „Jehovu“ (Iz 6,5 – NS).

Všimněme si, že Izaiáš vyjádřil na základě své zkušenosti vážnou obavu ze smrti slovy: „Běda mně, již zahynu, protože jsem člověk poškozené rty máje..., a že krále Hospodina zástupů viděly oči mé.“ (Iz 6,5)

Odkud Izaiáš věděl, že „vidět Hospodina“ (Jehovu) se rovná jistě smrti? Jistě z Písem, a to z Ex 33,18.23. Mojžíš praví Bohu: „Ukaž mi, prosím, slávu svou.“ (v. 18) Hospodin (JHVH) mu odpovídá: „Nebudeš moci viděti tváří mé; neboť neužít mne člověk, aby živ zůstal.“ (v. 20) Bůh pak učinil pro Mojžíšovu bezpečnost jisté opatření; ve verši 22 čteme: „A když tudy půjde sláva má, postavím tě v rozsedlině skály, a přikryji tě rukou svou, dokudž nepřejdu.“ Nemusíme zde zacházet do podrobného výkladu o tom, jak to Bůh udělal s Mojžíšem. Důležitým se stává termín „sláva Hospodinova“ – Jehovova, o níž se zmiňují předcházející řádky.

Jan chápe stejně jako Mojžíš, že „vidět slávu Jehovovu“ znamená totéž, jako vidět krále Hospodina – Jehovu (Ex 33,18.22). Proto píše, že Izaiáš viděl „jeho“ slávu. Nemůžeme tedy souhlasit se svědky Jehovovými, kteří tvrdí, že Jan měl na mysli pouze slávu jakéhosi stvořeného anděla (jakým je podle nich Ježíš). Způsob, jak Jan cituje tento oddíl Písma svatého, a také jeho kontext, dokazují, že Izaiáš viděl slávu Hospodinovu (Jehovovu) a žádnou jinou. V souvislosti s tím Hospodin (JHVH) praví: „... slávy své jinému nedám, ani chvály své rytinám.“ (Iz 42,8)

Biblické texty nám dosvědčují, že sláva Kristova je sláva „Jehovova“. Otec se Synem tvoří jeden celek v jednotě ve všem. Tedy i pokud jde o stejnou podstatu bytí. Kdyby byl Ježíš někým jiným než samotným

Hospodinem (JHVH), nemohl by vlastnit stejnou slávu jako Otec. Po Kristově nanebevstoupení navrátil mu Otec tutéž slávu, jakou měl dříve, nežli svět byl, tedy slávu, jakou měl před svým ponížením. Jan podává svědectví, že prorok Izaiáš tuto Kristovu slávu uviděl, když jeho oči spatřily krále Hospodina – Jehovu. (Iz 6,5, viz znovu J 12,37-43.)

Neměnná pravidla gramatiky

Je ještě mnoho biblických textů, díky kterým je možno znovu dojít bezpečně k závěru, že Pán Ježíš vlastní skutečně božství. Uvedme si alespoň několik míst Bible, kde je Ježíš přímo nazván Bohem:

J 1,1: „Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh.“ Svědkové Jehovovi někdy namítají, že termín Bůh v originálním textu nemá člen – „to Slovo bylo Bůh“. Řečtina, když chce vyjádřit rozdíl mezi subjektem (podmětem) a objektem (předmětem), používá různá mluvnická pravidla. Objekt může být bez členu, ale subjekt nikoliv. Kde může být subjekt zaměněn s objektem, tam musí člen u objektu být, ale kde se objekt nesmí zaměnit se subjektem, tam člen nesmí být. Příklad: Bůh je láska – jedná se o nezaměnitelné pojmy (láska není Bůh!), proto je v originále text ve tvaru: *člen Bůh je žádný člen* láska. Protože v J 1,1 Slovo se nemá zaměnit s Bohem, člen se v tomto případě před slovem „Bůh“ neuvádí. Druhá možnost výkladu, jak to dovolují pravidla řecké mluvnice, je ta, že chce-li řečtina vyhlásit, že je něco absolutního, člen se neuvádí. Protože Jan měl na mysli, že Slovo = Bůh par excellence, což přesně ladí s celou teologií Jana, který v tomto oddíle potvrzuje božství Ježíše Krista, je slovo „Bůh“ bez členu. Překlad „to slovo bylo božské“, který používají svědkové Jehovovi, podle pravidel řecké mluvnice vůbec neobstojí. Uvést člen před slovo „Bůh“ by znamenalo, že Bůh (o kterém je řeč na začátku verše, tj. Otec) je Slovo, tedy že jsou to zaměnitelné pojmy a také že Slovo není Bohem par excellence. Obojí Jan popírá.

J 20,31: „Ale tito zapsání jsou, abyste věřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží, a abyste věřice, život měli ve jménu jeho.“ Smyslem Janova evangelia je ukázat, že Ježíš je Kristus. Zdá se, že původně evangelium Janovo skončilo ve 20.

kapitole. 21. kapitola je Janův dovětek. Dá-li se 31. verš do souvislosti s veršem 28 (Tomášovo vyznání), vychází nám, že Ježíš je Bůh.

1 J 5,20: „A vímeť, že Syn Boží přišel, a dal nám smysl, abychom poznali toho pravého, a jsmeť v tom pravém, i v Synu jeho Ježíši Kristu. Ont' jest ten pravý Bůh a život věčný.“ Ježíš Kristus je ten pravý Bůh a život věčný.

Tt 2,13.14: „Očekávající té blahoslavené naděje, a příští slávy velikého Boha a spasitele našeho Jezukrista, kterýž dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti, a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků.“ Odvolává se na 2. příchod Ježíše Krista. Na základě českého překladu může vzniknout dojem, že se mluví o dvou osobách: příchod Boha a Spasitele. V řečtině je ale vazba, která tento způsob výkladu neumožňuje. Kdyby se jednalo o dvě osoby, musel by být použit tvar: *člen* slovo a *člen* slovo. Když se jedná pouze o jednu osobu: *člen* slovo a slovo – což je i případ tohoto textu. U nás podobně, když řekneme: náš milovaný manžel a tatínek, chápeme to jako jednu osobu.

Žd 1: Celá kapitola je oslavou Kristova božství. Kristus je předmětem úcty andělů (v. 5.6). O Synovi se mluví jasně jako o Bohu.

Závěrem

Apoštol Tomáš se dostal krátce po Kristově umučení do vážné krize víry. V jeho srdci se objevila pochybnost o Kristově božství. Avšak vzkříšený Pán mu poskytl novou šanci. V Písmu svatém čteme, že Tomáš tuto svou novou šanci nepromarnil. Tento apoštol, podobně jako i ostatní učedníci, odpověděl na Kristovu výzvu: „Za koho mne pokládáte?“ slovy: „Pán můj a Bůh můj“ (Mt 16,15-17; J 20,28.29). Jsi připraven učinit svému Pánu podobné vyznání?

Protože svědkové Jehovovi jsou mi velmi sympatičtí svým zaujetím sloužit Bohu, chtěl jsem jim touto cestou sdělit důležité poselství založené na Božím slově a Duchu svatém. Drazí bratři a sestry, mám o vás velikou starost. Mám obavy o váš život věčný. Kristu oddaný apoštol Petr totiž napsal: „A Pána našeho dlouhočekání za spasení mějte, jakž i milý bratr náš Pavel, podle sobě dané moudrosti, psal vám. Jako i ve všech epištolách svých,

mluvě v nich o těch věcech. Mezi nimiž některé jsou nesnadné k vyrozumění, kterýchžto neučení a neutvrzení natahují, jako i jiných písem, k svému vlastnímu zatracení.“ (2 Pt 3,15.16)

Tuto brožuru jsem nenapsal proto, abych svědky Jehovovy nazval „nenapravitelně ztracenými lidmi“. Osobně věřím, že mnozí z nich jsou lidé velice upřímní a obětaví. Také pevně věřím tomu, že jsou schopni se modlit a přemýšlet. A to je ta pravá cesta k vítězství ve víře (Jk 1,5.6).

Ve svém životě jsem prožil mnoho různých zvrátů, ať ve smyslu kladném, či záporném. Po tom všem přišel v mém životě okamžik, na který nikdy nezapomenu. Poznal jsem, že Bůh, Stvořitel nepředstavitelně velkého vesmíru a veškerého života, přišel *osobně* na tuto zemi, aby v těle člověka Ježíše Krista zemřel za můj hřích. A taky za hříchy všech ostatních lidí. ON, který je Pánem celého vesmíru, si mne zamiloval, a vydal sebe samého za mne (Ga 2,20).

Padl jsem před ním ohromen jeho láskou. V duchu jsem procházel evangelia a prožíval s Kristem utrpení, které mu připravil Satan ve spolupráci s člověkem. Ježíš vším prošel, aniž by v nějakém okamžiku pohasla jeho láska k nám. Od té chvíle jsem v životě netoužil po ničem jiném, než potkat se s ním a být v přítomnosti svého Stvořitele po celé věky. Podobnou zkušenost přeji prožít i tobě. Pán Ježíš touží po tom, aby tam byl i s tebou.

JEŽÍŠ KRISTUS

Bůh, nebo stvořená bytost?

Napsal Otto Vítek

Odborná redakce ThDr. Daniel Duda

Jazyková redakce Ivo Racek

Technická redakce Stanislav Staněk

Odpovědný redaktor Peter Polaško

V Edici Znamení doby vydal Advent-Orion, Roztocká 5, Praha 6

Vydání první, Praha 1997

ISBN 80-7172-123-9